

Sodobni pristop k obravnavi manjkajočih delov lesenega nosilca na obrazu kipa *Sedeča Marija* Mojstra Trbojske

Avtorica: Ana Strašek

Mentorica: doc. Mag. Martina Vuga, UL ALUO; somentorica: Tina Vrenko, ZVKDS RC

Konservatorsko-restavratorska obravnava gotskega lesenega polikromiranega kipa *Sedeče Marije*, pripisanega Mojstru Trbojske Marije, se osredotoča na rekonstrukcijo obraza, predvsem nosu. Mnenja strokovnjakov glede fizične rekonstrukcije nosu so bila deljena – nekateri so zagovarjali ponovno rekonstrukcijo zaradi potrebe po estetski celovitosti umetnine, drugi pa so menili, da bi bil poseg preveč invaziven in bi ogrozil avtentičnost. Kot kompromisna rešitev je bila izbrana digitalna rekonstrukcija nosu, ki omogoča premišljeno interpretacijo ob spoštovanju načela minimalnega posega.

Za rekonstrukcijo so bile analizirane podobe sorodnih kipov Mojstra Trbojske Marije, predvsem kipa *Stoječe Marije z detetom* iz Trboj pri Kranju in *Klečeče Marije* iz Bogoslovnega semenišča v Ljubljani, ki sta služila kot referenca za obliko nosu. Za rekonstrukcijo obraza kipa *Sedeče Marije* smo izdelali 3D modele kipa (Slika 1) in dveh referenčnih kipov, *Stoječe Marije z detetom* (Slika 2) in *Klečeče Marije* (Slika 3). Uporabili smo tehniko fotogrametrije, ki omogoča izdelavo 3D modelov z zajemom fotografij z digitalno kamero visoke ločljivosti iz različnih kotov. Posnetke smo nato obdelali v programu Agisoft Metashape, kjer so bile fotografije samodejno poravnane in obdelane v mrežni model. Končni 3D modeli so bili nato teksturirani in dodatno obdelani. Digitalna rekonstrukcija nosu je bila izvedena v programu Blender, kjer sta bila nosova iz referenčnih 3D modelov izrezana in umestitev prilagojena glede na ohranjene sledi na obrazu *Sedeče Marije* (Slike 4-6). Barvna in teksturna prilagoditev sta bili izvedeni s poudarkom na skladnosti z originalom.

Uporaba fotogrametrije in 3D modeliranja je pokazala potencial sodobnih digitalnih metod v konservatorsko-restavratorskih raziskavah. Metoda je omogočila vizualizacijo in simulacijo možne podobe kipa ob minimalnem posegu v original, pri čemer so slogovne razlike med referenčnimi kipi predstavljale izziv pri oblikovanju natančne rekonstrukcije (Slike 7-8). Strokovnjaki so rekonstrukcijo ocenili kot koristno orodje za načrtovanje posegov in predstavitev kipov brez poseganja v original. Poudarili so pomen prilagoditve avtorjevih slogovnih značilnosti ter estetske usklajenosti končne podobe. Kljub tehničnim omejitvam je bila izvedba uspešna, saj digitalni pristop omogoča premišljeno interpretacijo in služi kot podlaga za nadaljnje konservatorsko-restavratorske odločitve.

Slika 1: 3D model *Sedeče Marije*, Gornjesavski muzej Jesenice

Slika 2: 3D model *Stoječe Marije z detetom* iz Trboj pri Kranju, Narodna galerija Ljubljana

Slika 3: 3D model *Klečeče Marije*, Bogoslovno semenišče Ljubljana

Slika 4: 3D model nosu *Klečeče Marije*.

Slika 5: 3D model nosu *Stoječe Marije z detetom*.

Slika 6: Pozicioniranje in prilagajanje referenčnega nosu.

Slika 7: Digitalna rekonstrukcija z referenčnim nosom *Klečeče Marije*.

Slika 8: Digitalna rekonstrukcija z referenčnim nosom *Stoječe Marije z detetom*.